

Verpleegkunde 22 Pre- en postoperatieve zorg

- Bereid cliënten voor op operaties, inclusief richtlijnen voor vasten, hygiëne en vervoer
- Ondersteun cliënten emotioneel en lichamelijk vóór, tijdens en na de operatie
- Leg het verschil uit tussen sedatie, anesthesie en palliatieve sedatie
- preoperatieve checklist, anesthesie, palliatieve sedatie, steriel veld, postoperatieve zorgterminologie

De preoperatieve checklist

De opnameprocedure

De ontslaginstructie

Het vervoersschema

De patiëntvoorlichting

Het steriele veld

Het sterilisatiemiddel

De hygiënemaatregel

De infectiepreventie

De wondverzorging

De nazorg

De pijnbestrijding

De pijnscore

De vitale functies

De verpleegkundige overdracht

De complicatie

De anesthesie

De plaatselijke verdooving

De algehele narcose

De sedatie

De palliatieve sedatie

Vastleggen (een afspraak vastleggen)

Fysiek ondersteunen (iemand fysiek ondersteunen)

Observeren (de patiënt observeren)

Vorbereiden (de patiënt voorbereiden)

1.Oefeningen

1. Koppel elk woord aan de juiste definitie.

a. De nuchterheidsinstructie	1. Lijst waarmee je controleert of alles vóór de operatie is geregeld en veilig is.
b. De preoperatieve checklist	2. Uitleg dat de patiënt vóór de operatie een bepaalde tijd niet mag eten of drinken.
c. De anesthesie	3. Verdoving waarbij de patiënt tijdens de operatie geen pijn voelt en vaak slaapt.

a-2 b-1 c-3

2. Patiënteninformatie: voorbereiding op een operatie (dagbehandeling) (QR: Audio)

Vul de lege plekken in: vervoer, sedatie, nuchterheidsinstructie, wondverzorging, pijnbestrijding, palliatieve sedatie, algehele narcose, preoperatieve, anesthesie, vitale functies, nazorg

U krijgt binnenkort een operatie als dagbehandeling. Tijdens het (1) _____ gesprek bespreekt de verpleegkundige de belangrijkste punten met u. U ontvangt een (2) _____ : eet en drink niet meer na de afgesproken tijden, zodat de (3) _____ veilig kan plaatsvinden. Douche op de dag van de ingreep en gebruik geen bodylotion of make-up. Sieraden en nagellak moeten af. Neem een actueel overzicht van uw medicijnen mee en meld het als u verkouden bent of koorts heeft.

Er zijn verschillende vormen van verdoving: bij plaatselijke verdoving blijft u wakker, bij (4) _____ wordt u slaperig en bij (5) _____ bent u volledig buiten bewustzijn. Dit verschilt van (6) _____ : die wordt alleen gebruikt om ernstig lijden in de laatste levensfase te verlichten. Na de operatie krijgt u (7) _____ met controles van (8) _____, (9) _____ en uitleg over (10) _____. Regel vooraf (11) _____ naar huis; u mag dezelfde dag niet zelf autorijden of fietsen. Bij toenemende pijn, koorts of een rode, lekkende wond neemt u contact op met de afdeling.

1. Welke voorbereidingen moet de patiënt op de operatiedag doen en waarom zijn die belangrijk?
_____
2. Leg in eigen woorden het verschil uit tussen sedatie, algehele narcose en palliatieve sedatie, en noem wat er na de operatie gecontroleerd wordt.
_____

3. Luister naar het audiofragment en kies het juiste antwoord. (QR: Audio)

Waar Onwaar

1. De verpleegkundige herhaalt de instructie om nuchter te blijven en controleert daarna vitale functies en pijnscore.
2. De patiënt mag tot vlak voor de opname blijven eten, zolang hij geen koffie drinkt.
3. Na de operatie krijgt de patiënt uitleg over de nazorg en is er in het vervoersschema afgesproken dat zijn partner hem komt ophalen.

4. Kies de juiste oplossing

1. Voor de opnameprocedure _____ de verpleegkundige of de patiënt nuchter is.
a. controleren   b. gecontroleerd   c. controleert   d. controleerde
  2. De arts _____ uit dat sedatie meestal betekent dat u slaperig wordt, maar nog zelf ademt.
a. leg   b. heeft gelegd   c. legt   d. leggen
  3. Na de operatie _____ de verpleegkundige de vitale functies en noteert zij de pijnscore.
a. observeren   b. observeer   c. observeerde   d. observeert
1. controleert 2. legt 3. observeert

5. Rollenspel - dialogen (QR: Audio)

Nuchterheidsinstructie bij opname

Verpleegkundige Goedemorgen Mark, ik ben Sanne, de verpleegkundige. We lopen nu de opnameprocedure en de preoperatieve checklist door, is dat goed?

Sanne: Ja, dat is prima. Ik ben een beetje gespannen en ik weet niet zeker of ik alles goed heb gevolgd.

Verpleegkundige Dat is heel begrijpelijk. Even controleren: u bent nuchter volgens de

Sanne: nuchterheidsinstructie — geen vast voedsel sinds vannacht en alleen helder vocht tot uiterlijk twee uur geleden?

Patiënt Mark: Ik heb om zes uur vanochtend nog koffie gedronken, zonder melk. Is dat een probleem?

Verpleegkundige Dank dat u het zegt. Koffie wordt meestal niet als helder vocht gezien, dus ik

Sanne: overleg meteen met de anesthesist. Het kan betekenen dat we de operatie moeten uitstellen om het risico op complicaties tijdens de anesthesie te verkleinen.

Verpleegkundige Verder: heeft u gedoucht volgens de instructie en geen sieraden bij u? We

Sanne: voeren ook nog een infectiepreventie-ronde uit en behandelen de huid rond het operatiegebied met het sterilisatiemiddel.

Patiënt Mark: *Ja, ik heb gedoucht en ik heb geen sieraden bij me. Kunt u me nog vertellen of het een algehele narcose wordt of sedatie?*

Verpleegkundige Sanne: *Bij sedatie bent u slaperig maar ademt u meestal zelf; bij algehele narcose bent u volledig onder narcose. De anesthesist bevestigt straks welke methode gebruikt wordt. Wat uw vervoer betreft: volgens het vervoersschema mag u vandaag niet zelf rijden, iemand moet u ophalen na ontslag.*

1. Welke twee dingen uit de preoperatieve checklist controleert Sanne met Mark?

---

6. Spreken: vertaal en beantwoord (QR: AI+)

Ik leg uit dat de patiënt... en dat hij/zij moet... / Daarna observeer ik of er... en ik let op... / Als er een complicatie is, meld ik dit aan... en volg ik de procedure...

1. Wat leg je een patiënt kort uit over nuchter blijven en persoonlijke hygiëne vóór een operatie?

---

2. Je ontvangt een patiënt terug van de operatiekamer. Welke drie controles doe je meteen en wat noteer je voor de verpleegkundige overdracht?

---

7. Schrijven: E-mail (intern ziekenhuis) (QR: AI+)

Onderwerp: **Preoperatieve checklist** – dhr. Van Dijk (laparoscopie) 10:30

Hoi,

Kun je me **vóór 10:00** even bevestigen:

- of de **nuchterheidsinstructie** is gevolgd (eten/drinken);
- de laatste **vitale functies** en **pijnscore**;
- of sieraden/prothese verwijderd zijn en het polsbandje klopt;
- of het **vervoersschema** naar de holding geregeld is.

Ik wil ook weten: is het plan **sedatie** of **algehele narcose**?

Groet,

Samira El Haddad – anesthesiemedewerker

Schrijf een passende reactie: *Ik heb gecontroleerd dat... / De laatste vitale functies zijn...; de pijnscore is... / Zo nodig regel ik nog... en ik laat het weten.*
